

Remissvar
Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Emelie Lindahl
103 33 Stockholm

Sollentuna 2024-04-17

Remissyttrande över Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll (SOU 2023:70)

Diarienummer: Li2023/03542
Handläggare: Chefsjurist Ulf Stenberg

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att utreda och föreslå hur det för vissa byggnadsverk kan införas en förstärkt kontroll av att vissa tekniska egenskapskrav är uppfyllda. Likaså om det behövs ytterligare reglering av certifieringsorgans verksamhet i plan- och byggregelverket. Tanken har varit att förhindra att brister, som leder till allvarliga olyckor. Vid till exempel ett takras i Tarfalahallen i Kiruna år 2020 har det konstaterats att det finns systematiska brister i kontrollregelverket.

Brister i de tekniska egenskapskraven har bidragit till olyckorna, men även bristande underhåll. Enligt utredning beror de brister som uppstår under byggprocessen på otydligheter i ansvars- och rollfördelningen i plan- och byggregelverket.

För att bedöma hur kontrollen lämpligen bör förstärkas har utredningen analyserat material från inträffade olyckor och bränder. Dess analys visar att många allvarliga olyckor har inträffat i Sverige. Olyckorna har medfört omfattande materiella skador, en del allvarliga fysiska skador och några dödsfall. Det förefaller ha berott på ren tur att fler dödsolyckor inte har inträffat, till exempel att flera olyckor inträffat på natten i byggnader där det just då inte vistats människor.

Förslaget

Utredningen vill genomföra följande.

- Kontroll som görs av någon i egenskap av sakkunnig ska inte få omfatta ett arbete som han eller hon själv har varit delaktig i.
- Den kontrollansvarige ska inte få vara kontrollansvarig i ett projekt som han eller hon själv har varit delaktig i, om projektet omfattar en åtgärd eller ett byggnadsverk som omfattas av obligatorisk sakkunnigkontroll.
- Konkretisering görs av beskrivningen om vad som ska ligga till grund för byggnadsnämndernas beslut om startbesked, förslag om vilket innehåll som en kontrollplan bör ha och förslaget som beskriver vad byggnadsnämnden ska göra på ett arbetsplatsbesök.
- Förstärkt sakkunnigkontroll föreslås för större byggnader, men frågan om huruvida en-till tvåbostadshus (småhus) bör ha förstärkt sakkunnigkontroll bör bedömas utifrån en behovsbedömning i varje enskilt fall. Det sistnämnda är ingen ändring i förhållande till vad som gäller idag.
- Enligt 8 kap 14 § plan och bygglagen ska ett byggnadsverk hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 8 kap 4 § plan och bygglagen i huvudsak bevaras. Nu föreslås att byggnadsnämnden ska få möjlighet till kontrollföreläggande, vilken innebär att nämnden om det behövs för att säkerställa att det krav på underhåll som gäller enligt 8 kap. 14 § uppfylls, får förelägga byggnadsverkets ägare eller nyttjanderättshavare att se till att byggnadsverket kontrolleras.
- Reglering görs beträffande myndighetsutövning och överklagande för certifierings- och kontrollorganens verksamhet.

Lag och författningsändringarna är tänkta att träda i kraft den 1 augusti 2025.

Villaägarnas synpunkter

Villaägarna har inget att erinra mot utredningens förslag.

VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Helena Thybell', written in a cursive style.

Helena Thybell

Förbundsdirektör